

Список використаних джерел

1. Барановська, Л. (2017). Авіаційний ВНЗ: освітнє середовище університету як детермінанта якості професійної підготовки студентів. *Вісник Львівської академії: Серія: Педагогічні науки*, 1, 18–24.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Doc 9835– AN/453. (2004). *Руководство по внедрению требований ИКАО к владению языком*. ICAO. Montréal: University Street.

УДК:373.3.016:51

ВОВКАНИЧ В.В.,
ЛІБА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

У психології та педагогіці проблема саморозвитку розглядається в рамках Я-концепції (Р. Бернс, Е. Еріксон), проблеми людського «Я» і самосвідомості особистості (І. Дубровіна, І. Кон, К. Роджерс, В. Столін та ін.), саморегуляції діяльності (М. Боришевський, О. Конопкін, Ю. Миславський), самовизначення особистості (Є. Климов, І. Чечель та ін.), самовиховання особистості (О. Кочетов, Л. Рувинський та ін.). Проблема професійного розвитку особистості знаходиться на перетині двох визначальних напрямів сучасної психологічної науки – психології розвитку та психології особистості, а тому посідає особливе місце в контексті психологічних досліджень.

Реалізація особистісного підходу у нашому дослідженні полягає у усвідомленні студентом власної здатності до педагогічної діяльності, наявності стійкої мотивації щодо професійного саморозвитку. Особистісний зміст професійного саморозвитку визначається сформованістю ціннісних орієнтацій щодо професії вчителя. Відповідно до даного підходу у майбутніх учителів формуються особисті знання не лише шляхом засвоєння певних наукових понять та теорій, а й в результаті набуття власних професійних умінь і навичок. На основі особистісних знань у студентів формується модель зразкової діяльності педагога, з якою вони себе асоціюють і до якої мають прагнути наблизитися. У процесі професійного саморозвитку, за особистісним підходом, відбувається розвиток індивідуальності студента. Поняття «індивідуальність» пов'язане з такими категоріями, як «самосвідомість» (персональна представленість Я) і «самооцінка» (контроль за реальною здатністю особистості критично кваліфікувати власні мотиваційні стани, рівні зазіхань) [2 с. 15].

С. Сисоєва та І. Соколова [3] вважають, що ціннісна орієнтація виступає ядром мотиваційно-ціннісної сфери особистості, що характеризується єдністю процесів саморегуляції й усвідомленого саморозвитку в процесі набуття смислів-цілей, смислів-інтересів, смислів-мотивів, смислів-відношень. В іншому випадку відбувається активний розвиток одного з напрямів, який блокує всі інші, стає визначальним, підпорядковуючи їх або насичуючи ці напрями додатковим змістом.

Важливо, щоб саморозвиток майбутнього вчителя початкових класів носив комплексний характер, тобто відбувався паралельний розвиток майбутнього вчителя за всіма напрямками, зокрема у соціальному, психічному, особистісному, професійному та духовному. Розвиток у кожному напрямі повинен бути в тісному взаємозв'язку з іншими напрямками, взаємодоповнювати їх.

Реалізація праксеологічного підходу при професійному саморозвитку майбутніх учителів полягає у можливості сформувати ідеальну модель професійної діяльності, виділити ціннісні орієнтації стосовно окресленої моделі, порівняти власний рівень теоретичної та практичної підготовки з необхідним рівнем. Знання і діяльність є основою праксеологічного підходу як цілеспрямованої системи сукупності принципів, які визначають загальну ціль та стратегію орієнтованих праксеологічних дій і показують, як всезагальне людське знання перетворилося в безпосередню продуктивну силу.

На думку Н. Кузьміної та С. Пожарського, в освіті слід розглядати інтеграційний або інтегрований акмесинергетичний підхід, який нерозривно пов'язаний з іншими підходами. Він характеризується тим, що досягнення студентом чітко визначеної професійної вершини як результату його навчально-пізнавальної діяльності (гносеологічний підхід) базується на поєднанні окремих досягнень з вивчення різних дисциплін, які в комплексному поєднанні (комплексний підхід) підсилюють ціннісну значущість (аксіологічний підхід) кожної вершини (що в комплексі окреслюється як акмео-аксіологічний підхід) у професійному становленні особистості вчителя (особистісний підхід) та організації його майбутньої професійної діяльності (діяльнісний підхід). Відбувається закономірний перехід від хаотичних міждисциплінарних знань до впорядкованої самоорганізованої системи професійного саморозвитку майбутніх учителів як «вершинної точки граничного розвитку» [4 с. 15].

Актуалізація зовнішніх та внутрішніх чинників професійного саморозвитку майбутніх учителів початкової школи є необхідною складовою методичної системи формування здатності до професійного саморозвитку, яка також включає систему критеріїв та показників сформованості здатності до професійного саморозвитку майбутніх учителів початкової школи.

Список використаних джерел

1. Концепція нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>.
2. Слободян О. П. Творчий саморозвиток особистості студентів педагогічного коледжу в процесі вивчення культурологічних дисциплін: дис. ... канд. пед. наук: 210 13.00.04 / Ольга Петрівна Слободян; Луган. нац. педагог. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2004. – 305 с.
3. Шустова Н. Ю. Теоретичні аспекти формування основ професійного саморозвитку майбутніх учителів / О. І. Матяш, Н. Ю. Шустова // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. праць. – Вип. 41 / Редкол.:

І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. – С. 399 – 404.

4. Гуревич Р. С. Інтеграція наукових знань у підготовці майбутнього вчителя технологій / Р. С. Гуревич // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: [збірник наукових праць] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – Вип. 51. – С. 97 – 103.

УДК 371.3

Ворошук О. Д.,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Україна

ТЕХНОЛОГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Впровадження інклюзивного навчання в систему освіти України є вимогою часу, що висуваються демократичним суспільством, яке має на меті забезпечити право на освіту дітям з особливими освітніми потребами. Цей процес носить інноваційний та творчий характер. Він пов'язаний з постійним пошуком ефективних способів організації навчання дітей з особливими потребами враховуючи особливості їх освітніх потреб. Без знання принципів, методів і технологічних підходів роботи з дітьми з особливими освітніми потребами неможливе планування, організація та здійснення інклюзивного навчального процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що питання інклюзивної освіти досліджували Н. Андрійчук, А. Колупаєва, Ю. Найда, А. Луговський, О. Падалко та ін. Актуальність визначеної проблеми дає нам змогу визначити основну мету даного дослідження: розглянути технології інклюзивного навчання задля успішного впровадження у навчально-виховний процес.

Технології інклюзивного навчання виступають як ресурс, використання якого дозволяє не лише вивчати і передбачати різноманітні освітні зміни, а й активно впливати на життя тих, хто перебуває в інклюзивному процесі та отримувати ефективний прогнозований результат [1].

Впровадження технологій інклюзивного навчання – складний і динамічний процес переведення теоретичних концепцій в практичну площину застосування.

Технології інклюзивного навчання – це система знань про оптимальні форми, методи, засоби та способи організації навчання дітей з особливими освітніми потребами. До технологій інклюзивного навчання К. Дубич відносить: правові, організаційно-управлінські, економічні, педагогічні, психологічні, інформаційні, соціальні, медико-реабілітаційні та ін. [2].

Правові технології – це нормативно-правові акти, що забезпечують право на освіту дітей з особливими освітніми потребами та юридично врегульовують забезпечення цього права. В Україні існує велика кількість нормативно-правових документів, щодо прав людей з особливими потребами на освіту. Має місце й те, що на етапі прийняття законодавчих актів все враховується, а на практиці не має позитивних результатів, або зовсім не виконується.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>